

Vores Stemmer

– notat til Roskilde Kommune vedr. samarbejde om afholdelse af Voresstemmer*Roskilde

Baggrund

Demokratiet er udfordret. Måske endda i krise, hvis man spørger nogle af de forskere og praktikere, der undersøger og debatterer demokratiets tilstand. Når man sammenligner med andre lande, ligger Danmark fortsat i den absolutte top, hvad angår valgdeltagelse og andre demokratiske sundhedstegn¹. Men der er også udviklinger, som giver anledning til bekymring. Tilliden til politikerne er historisk lav². Borgerne har ikke tillid til, at politikerne er i stand til at finde de nødvendige løsninger på samfundets udfordringer, og politikerne opfattes som utroværdige³. Og det er i dag under 5 procent af danskerne, der deltager i politikudviklingen i partierne⁴.

Vender man blikket ud mod verden, er der tegn på, at tilliden til selve demokratiet kan være på spil. Ny forskning viser, at på tværs af den vestlige verden er befolkningernes opbakning til den demokratiske styreform faldet⁵. Og det er især de yngre generationer, der er blevet mere skeptiske overfor demokratiet. Selvom Danmark på mange måder fortsat kan bryste sig af et levende demokrati med høj valgdeltagelse, et udbredt organisationsdemokrati og solide demokratiske institutioner både nationalt og lokalt, så er den dalende tillid til politikerne et opråb fra befolkningen, der ikke bør siddes overhørig. Demokratiet kan ikke tages for givet. Det skal udvikles, så det er relevant og meningsfuldt for de borgere, det er til for.

Projekt

Formålet med projektet er at forny den demokratiske samtale og mødet mellem borgere og politikere i Danmark. Det, der driver projektet, er en grundlæggende tro på, at almindelige mennesker gerne vil engagere sig og have indflydelse på det samfund, de lever i. Det er kernen i demokratiet.

I mange kommuner og lokalsamfund arbejder man med at forny borgernes deltagelsesmuligheder i de demokratiske beslutningsprocesser. Der er behov for at sætte yderligere skub på denne udvikling med fokus på at gøre de nye deltagelsesformer tilgængelige på tværs af forskellige samfundsgrupper.

I projektet etableres en *platform for demokratiske nybrud*, der skal samle centrale aktører om at gentænke den demokratiske samtale mellem befolkningen og politikerne og sammen skubbe på udviklingen af demokratiet gennem konkrete aktiviteter. Der afprøves nye deltagelsesformer i langt større skala, end det er blevet gjort tidligere i Danmark, og erfaringer og viden om mulighederne i metoderne udbredes til hele landet (for uddybende beskrivelse af det samlede projekt se projektbeskrivelse).

Status på Vores Stemmer april 2018

Der er foreløbigt modtaget en bevilling fra A. P. Møller Fonden til at igangsætte en del af projektet med fokus på at afholde borgermøder i samarbejde med kommuner og udvikle et koncept for hyperlokale borgerinitierede møder. Der er pt. lavet en aftale med Varde Kommune, og der er dialog med Assens Kommune. Sideløbende arbejdes der med at finde finansiering til den resterende del af projektet, herunder et nationalt borgermøde i samarbejde med Folketinget, analyser og udvikling af en digital platform.

Lokale borgermøder

¹ The Economist, Democracy Index 2016

² Andersen, Jørgen Goul og Ditte Shamshiri-Petersen, Fra krisevalg til jordskredsvalg, 2016

³ Radius Kommunikation, Troværdighedsmåling, 2016

⁴ Folketinget.dk

⁵ Foa, Roberto Stefan og Mounk, Yascha, Journal of Democracy, 2017

Borgermøderne gennemføres i et samarbejde mellem Tænk tanken Mandag Morgen og Roskilde Kommune ud fra en model i fire faser:

1. Forberedelse af tema for mødet

Kommunen udvælger et overordnet tema for borgermødet gennem en proces, hvor både byrådet og andre relevante aktører i kommunen inddrages. Temaer for borgermøderne skal være bredt appellerende og give mulighed for, at det er borgerne selv, der vælger, hvilke udfordringer og løsningsmuligheder inden for temaet, de gerne vil diskutere. Et tema kunne f.eks. være *Livskvalitet* eller *Fremtidens Roskilde*.

2. Invitation og deltager rekruttering

Princippet bag rekrutteringen af deltagerne til borgermøderne er, at deltagerne så vidt muligt skal afspejle befolkningen i den kommune, hvor mødet afholdes. Det gøres ved, at et tilfældigt udsnit af befolkningen udvælges via cpr-registeret og inviteres til at deltage i mødet. Der vil blive arbejdet målrettet på at opnå en høj grad af diversitet i sammensætningen af deltagerne, så de så vidt muligt afspejler befolkningen samtidig med, at dem, der er inviteret og ønsker at tilmelde sig, har mulighed for det. Borgere, der ikke er blevet udvalgt til at deltage, men som ønsker at bidrage, vil kunne blive opfordret til selv at afholde et borgermøde i deres lokalområde ud fra det koncept, der udvikles i projektet.

3. Borgermøde

Deltagerne inviteres til at deltage i et heldagsarrangement, der afholdes en lørdag, for at sikre, at flest muligt har tid til at deltage. Dagsordenen for arrangementet er åben, og formålet er, at deltagerne sammen på dagen skal udvikle konkrete politikforslag, der adresserer de udfordringer, som de synes er vigtige.

Dialogen på møderne faciliteres ud fra et Open Space Technology-inspireret deltagelsesdesign, der skal sikre en åben og konstruktiv dialog, hvor der er fokus på at finde løsninger i fællesskab. Forud for mødet udvælges en række deltagere til at være "bordformænd" og facilitere diskussionerne. De vil blive instrueret i Open Space principperne og deltage i et faciliteringskursus, så de er klædt på til at facilitere diskussionerne.

I løbet af dagen indkredser deltagerne selv, hvad de gerne vil arbejde med, og prioriterer de forslag, som de synes, der skal arbejdes videre med, når dagen er slut.

4. Kvalificering og præsentation af forslag

Ud af deltagerne udvælges en mindre gruppe, der skal arbejde videre med de forslag, som udvikles og udvælges på møderne. Demokratiagenterne mødes tre gange efter borgermødet, hvor de kvalificerer og uddyber forslagene med input fra relevante eksperter og interessenter. Afslutningsvis præsenterer de forslagene for et panel af aftagere bestående af kommunalpolitikere samt udvalgte interessenter fra virksomheder, organisationer mv.

Samarbejdsmodel

Tænk tanken Mandag Morgen er projektleder for projektet og varetager forberedelse og afholdelse af borgermøderne, herunder faciliteringskursus til bordformændene og den efterfølgende kvalificeringsproces. Mandag Morgen står også for kommunikationen med deltagerne, herunder invitationstekster og øvrig deltagerhåndtering.

Roskilde Kommune bidrager med:

- lokaler, udstyr og forplejning til afholdelse faciliteringskurset, selve borgermødet og den efterfølgende kvalificeringsproces
- medarbejderressourcer til forberedelse af borgermødet, herunder involvering af byrådet og andre interessenter i udvælgelse af tema og den efterfølgende kvalificeringsproces samt udsendelse af invitation til deltagere via digital post.

Der indgås en samarbejdsaftale forud for projektets opstart, der specificerer partnernes ansvar og opgaver i projektet.